

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBRANI

Članak 1.

U Zakonu o obrani („Narodne novine“, broj 33/02 i 58/02) u članku 3. iza podstavka 7) dodaju se novi podstavci 8), 9) i 10) koji glase:

„8) Vojna vježba je najviši i najsloženiji oblik obuke kojim se zapovjedništva i postrojbe oružanih snaga praktično obučavaju za provedbu borbenih i neborbenih zadaća.

9) Međunarodna vojna vježba je vježba u kojoj sudjeluju postrojbe oružanih snaga iz dvije ili više država.

10) Obuka je organizirani oblik aktivnosti kojom se pripadnici oružanih snaga osposobljavaju za provedbu namjenskih zadaća.“

Članak 2.

U članku 5. stavku 1. iza riječi: „Strategija obrane Republike Hrvatske,“ dodaju se riječi: „Strateški pregled obrane,“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Strateški pregled obrane je strateški dokument u kojem se daje ocjena stanja obrambenih sposobnosti, razvijenosti i uređenosti obrambenog sustava te utvrđuje potreba za reformom ili prilagodbom obrambenog sustava novonastalim okolnostima u sigurnosnom okruženju.“

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 3.

Iza članka 5. dodaje se novi članak 5.a koji glasi:

„Koncept potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera, Plan ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske, Katalog sposobnosti za Republiku Hrvatsku te drugi potrebni dokumenti koji proizlaze iz preuzetih obveza u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora su dokumenti kojima se osigurava implementacija partnerskih ciljeva.

Dokumente iz stavka 1. ovoga članka donosi predsjednik Republike Hrvatske kao vrhovni zapovjednik Oružanih snaga na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

Dokumente izrađuje Ministarstvo obrane uz sudjelovanje Glavnog stožera Oružanih snaga u dijelu koji se odnosi na Oružane snage.“

Članak 4.

U članku 6. stavku 2. podstavak 6. mijenja se i glasi:

„- odlučuje o izlasku ili djelovanju Oružanih snaga izvan granica Republike Hrvatske, osim u slučajevima izlaska ili djelovanja u sklopu vježbi u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora te radi pružanja humanitarne pomoći,“.

Iza podstavka 6. dodaju se novi podstavci 7. i 8. koji glase:

„- odlučuje o održavanju međunarodnih vojnih vježbi u Republici Hrvatskoj u kojima sudjeluju oružane snage država koje nisu u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora te o njihovom ulasku u Republiku Hrvatsku,

- odlučuje o sudjelovanju Oružanih snaga u međunarodnim vojnim vježbama izvan Republike Hrvatske u kojima sudjeluju postrojbe oružanih snaga država koje nisu u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora,“.

Dosadašnji podstavci 7. do 10. postaju podstavci 9. do 12.

Članak 5.

U članku 7. stavku 2. iza točke 2. dodaje se nova točka 3. koja glasi:

„3. daje prethodno mišljenje na prijedlog Strateškog pregleda obrane,“.

Dosadašnje točke 3. do 22. postaju točke 4. do 23.

Iza dosadašnje točke 22. koja postaje točka 23. dodaju se točke 24. i 25. koje glase:

„24. donosi odluke o zastavama postrojbi Oružanih snaga na prijedlog ministra obrane,

25. daje prethodna mišljenja na prijedloge akata iz područja obrane koje donosi Vlada i Hrvatski sabor“.

Članak 6.

U članku 8. iza točke 2. dodaje se nova točka 3. koja glasi:

„ 3. donosi Strateški pregled obrane,“

Dosadašnje točke 3. do 22. postaju točke 4. do 23.

Iza dosadašnje točke 22. koja postaje točka 23. dodaju se točke 24. i 25. koje glase:

„ 24. odlučuje o održavanju međunarodnih vojnih vježbi na području Republike Hrvatske u kojima sudjeluju oružane snage država koje su u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora i o njihovom ulasku u Republiku Hrvatsku te sudjelovanju Oružanih snaga u međunarodnim vojnim vježbama izvan Republike Hrvatske u kojima sudjeluju postrojbe oružanih snaga država koje su u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora,

25. odlučuje o sudjelovanju Oružanih snaga u pružanju humanitarne pomoći izvan Republike Hrvatske i o ulasku oružanih snaga drugih država u pružanju humanitarne pomoći na području Republike Hrvatske,“.

Dosadašnja točka 23. postaje točka 26.

Članak 7.

Iza članka 9. dodaje se naslov 3.a i članci 9.a i 9.b koji glase:

„3.a VIJEĆE ZA OBRANU

Članak 9.a

Vijeće za obranu:

1. razmatra temeljne dokumente u području obrane,
2. razmatra rad tijela državne vlasti, državne uprave, županija i Grada Zagreba na području obrane,
3. prati provedbu reforme obrambenog sustava,
4. razmatra druga pitanja iz područja obrane.

Članak 9.b

Vijeće za obranu čine:

- predsjednik Republike Hrvatske,
- predsjednik Hrvatskoga sabora,
- predsjednik Vlade,
- ministar nadležan za poslove obrane,
- ministar nadležan za vanjske poslove,
- ministar nadležan za unutarnje poslove,
- ministar nadležan za financije,
- načelnik Glavnoga stožera Oružanih snaga,
- ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje,
- predstojnik Ureda Predsjednika Republike Hrvatske,
- savjetnik Predsjednika Republike Hrvatske za obranu,
- savjetnik Predsjednika Republike Hrvatske za nacionalnu sigurnost
- pročelnik Vojnog kabineta Predsjednika Republike Hrvatske.

Sjednicu Vijeća za obranu saziva predsjednik Republike Hrvatske uz suglasnost predsjednika Vlade.

Predsjednik Republike Hrvatske i predsjednik Vlade zajednički određuju pitanja koja će razmatrati Vijeće.

Na sjednicu Vijeća za obranu ovisno o dnevnom redu mogu se pozvati i druge osobe o čemu zajednički odlučuju Predsjednik Republike Hrvatske i predsjednik Vlade.

Ured predsjednika Republike Hrvatske obavlja stručne i administrativne poslove za Vijeće za obranu.“

Članak 8.

U članku 10. stavku 1. iza točke 2. dodaje se nova točka 3. koja glasi:

„3. izradu Prijedloga strateškog pregleda obrane,“.

Dosadašnje točke 3. do 29. postaju točke 4. do 30.

Iza dosadašnje točke 29. koja postaje točka 30. dodaje se točka 31. koja glasi:

„31. vodi službenu evidenciju o vojnim osobama i državnim službenicima i namještenicima na službi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama,“.

Dosadašnja točka 30. postaje točka 32.

Članak 9.

Članak 12., briše se.

Članak 10.

U članku 13. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:
„Glavnog inspektora obrane na prijedlog ministra obrane imenuje Vlada.“

Članak 11.

Iza članka 39. dodaju se novi članci 39.a i 39.b koji glase:

„Članak 39.a

Hrvatski sabor može donijeti odluku o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka.

Vlada može, uz prethodnu suglasnost vrhovnog zapovjednika, predložiti Hrvatskom saboru donošenje odluke o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka.

Prijedlog iz stavka 2. ovoga članka izrađuje Ministarstvo obrane, uz sudjelovanje Glavnog stožera, na temelju obrambenih potreba i interesa Republike Hrvatske.

Nakon donošenja odluke o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka novaci koji to žele mogu do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 30 godina života biti upućeni na dragovoljno služenje vojnog roka u skladu s propisom o dragovoljnom služenju vojnog roka.

Dragovoljno služiti vojni rok mogu i žene koje u tom slučaju podliježu novačkoj obvezi.

Propis o dragovoljnom služenju vojnog roka donosi ministar obrane.

Članak 39.b

U slučaju stanja neposredne ugroženosti ili ratnog stanja odluka o nepozivanju novaka na služenje vojnog roka se ne primjenjuje.

Ako su tijela državne vlasti onemogućena da redovito obavljaju svoje zakonom propisane dužnosti dok je na snazi odluka o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka vrhovni zapovjednik može na prijedlog predsjednika Vlade i uz njegov supotpis donijeti odluku da se novaci pozovu na obvezu služenja vojnog roka.

Vrhovni je zapovjednik obavezan odluku iz stavka 2. ovoga članka podnijeti na potvrdu Hrvatskom saboru čim se bude mogao sastati.“

Članak 12.

Članak 44. mijenja se i glasi:

„U skladu s Planom obuke i izobrazbe djelatnih vojnih osoba ročnik koji ispunjava uvjete za prijam u djelatnu vojnu službu može nakon temeljne vojničke obuke sklopiti ugovor o osposobljavanju za djelatnog vojnika odnosno o izobrazbi za časnika.

Osposobljavanje odnosno izobrazba iz stavka 1. ovoga članka može trajati najdulje 12 mjeseci, a osoba na osposobljavanju odnosno izobrazbi ima status djelatne vojne osobe.

Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se vojnostručna specijalnost za koju se osoba osposobljava, rok trajanja osposobljavanja odnosno izobrazbe, obveza služenja u djelatnom i pričuvnom sastavu te ostala prava i obveze.“

Članak 13.

U članku 46. iza točke 4. dodaju se nove točke 5. i 6. koje glase:

„5. policijski službenik koji je podnio zahtjev za oslobođenje od obveze služenja vojnog roka i radi najmanje 12 mjeseci na poslovima policijskog službenika,

6. zaređeni svećenik, đakon i redovnik koji se zavjetovao te osoba istog statusa vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj koja je podnijela zahtjev za oslobođenje od obveze služenja vojnog roka.“

Članak 14.

U članku 54. točka 1., briše se.

Točke 2., 3. i 4. postaju točke 1., 2. i 3.

Članak 15.

U članku 56. stavku 1. iza točke 3. dodaje se točka 4. koja glasi:

„4. osobe koje nisu upućene na služenje vojnog roka do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 30 godina života.“

Članak 16.

Iza članka 62. dodaje se novi članak 62.a koji glasi:

„Članak 62.a

Pričuvnik može imati i druga prava i obveze u svezi s obvezom služenja u pričuvnom sastavu Oružanih snaga na temelju ugovora o ugovornoj pričuvi.

Pričuvnik stječe status ugovornog pričuvnika sklapanjem ugovora iz stavka 1. ovoga članka.

Uvjete i kriterije za izbor te prava i dužnosti ugovornih pričuvnika propisuje ministar obrane.“

Članak 17.

Članak 66. mijenja se i glasi:

„Novak iz članka 64. stavka 2. ovoga Zakona neće se pozivati na služenja vojnog roka, a može podnijeti zahtjev za služenje vojnog roka putem diplomatske misije ili konzularnog ureda.

Novak iz stavka 1. ovoga članka koji se vrati u Republiku Hrvatsku do kraja kalendarske godine u kojoj navršava 30 godina života dužan je prijaviti se radi izvršavanja vojne obveze nadležnom uredu za obranu prema mjestu prebivališta.“

Članak 18.

Članak 67., mijenja se i glasi:

„Pričuvnik koji ima ratni raspored i odlazi u inozemstvo na dulje od 90 dana obvezan je prijaviti boravak u inozemstvu nadležnom uredu za obranu koji ga vodi u vojnoj evidenciji.

Pričuvnik ne može oputovati u inozemstvo ni boraviti u inozemstvu ako mu je dostavljen poziv za vojnu obvezu u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Pričuvnik koji ima vojno stručnu specijalnost prijeko potrebnu za popunu Oružanih snaga, ne može u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti putovati ni boraviti u inozemstvu.“

Članak 19.

Članak 68. mijenja se i glasi:

„Putovanje u inozemstvo i boravak u inozemstvu ročnika i pričuvnika dok su na izvršenju vojne obveze u Oružanim snagama uređuju se propisima o službi u Oružanim snagama.“

Članak 20.

U članku 90. stavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:

„Tijelo koje je organiziralo aktivnost na kojoj se vojni obveznik razbolio ili ozlijedio utvrđuje podatke vezane uz ozljedu na radu i ispunjava obrazac prijave o ozljedi na radu.

Nadležna uprava za obranu dostavit će prijavu o ozljedi na radu područnom uredu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje nadležnom prema mjestu prebivališta osobe u roku od 30 dana od dana nastanka ozljede na radu.“

Članak 21.

U članku 124. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„Način osiguranja vojnih objekata posebno važnih za obranu ministar obrane uredit će posebnim propisom.“

Članak 22.

Iza članka 127. dodaje se novi naslov: „3.a POSLOVI VOJNOG ZRAČNOG PROMETA“ i novi članci 127.a, 127.b, 127.c i 127.d koji glase:

„Članak 127.a

U vojnom zračnom prometu može se upotrebljavati zrakoplov koji udovoljava uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Vojno zrakoplovno osoblje mora za obavljanje poslova vojnog zračnog prometa udovoljavati uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Vojni aerodrom mora udovoljavati uvjetima za sigurno odvijanje vojnog zračnoga prometa propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 127.b

Ministarstvo nadležno za poslove obrane obavlja te poslove nadzora sigurnosti vojnog zračnog prometa, a osobito certificiranje vojnih zrakoplova, vojnog zrakoplovnog osoblja i vojnih aerodroma te nadzor stalnog udovoljavanja uvjetima za vojno letenje, nadzor osposobljavanja vojnog zrakoplovnog osoblja, utvrđivanja njihove zdravstvene sposobnosti, održavanja vojnih zrakoplova i vojnih aerodroma te vođenja propisanih evidencija i registra vojnih zrakoplova.

Članak 127.c

Ministarstvo nadležno za poslove obrane obvezno je ustrojiti stalnu kontrolu obavljanja poslova značajnih za sigurnost vojnog zračnog prometa u ustrojstvenim jedinicama koje zrakoplov ili zrakoplovni uređaj proizvode, upotrebljavaju, održavaju, obnavljaju ili popravljaju, obavljaju preinake na zrakoplovu ili zrakoplovnom uređaju, opskrbljuju zrakoplov gorivom i mazivom, obavljaju prijevoz vojnim zrakoplovom, obavljaju druge djelatnosti u vojnom zračnom prometu ili pružaju aerodromske usluge na vojnom aerodromu.

Članak 127.d

Na uvjete, način, pravila i postupke letenja vojnih zrakoplova odgovarajuće se primjenjuju opći propisi o zračnom prometu.

Pitanja koja nisu uređena propisima iz stavka 1. ovoga članka ministar obrane uredit će posebnim propisima uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove civilnog zračnog prometa.

Posebnim propisima iz stavka 2. ovoga članka uredit će se vojno letenje, održavanje i označavanje vojnih zrakoplova, izvješćivanje i istraživanje okolnosti ugrožavanja sigurnosti letenja vojnih zrakoplova, registar vojnih zrakoplova te vojno padobranstvo.“

Članak 23.

U članku 128. stavku 1. riječi: „vojno redarstvenih i kriminalističkih poslova“ zamjenjuju se riječima: „vojno policijskih poslova“.

U stavku 2. riječi: „Vojnoredarstvene poslove“ zamjenjuju se riječima: „Vojno policijski poslovi“

U stavku 3. riječi: „vojno redarstvenih i kriminalističkih poslova“ zamjenjuju se riječima: „vojno policijskih poslova“.

Članak 24.

Iza članka 128. dodaju se novi članci 128.a i 128.b koji glase:

„Članak 128.a

Vojna policija u obavljanju vojno policijskih poslova ovlaštena je postupati prema:

- vojnim osobama na službi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama,
- državnim službenicima i namještenicima na službi u Oružanim snagama,
- državnim službenicima i namještenicima na službi u Ministarstvu obrane u svezi s poslovima iz djelokruga Ministarstva obrane i Oružanih snaga,
- civilnim osobama koje se nalaze u vojnim objektima koji služe potrebama obrane.

O postupanju prema civilnim osobama iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka Vojna policija dužna je odmah izvijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova.

Članak 128.b

U obavljaju vojno policijskih poslova ovlaštene službene osobe Vojne policije imaju sljedeće ovlasti:

1. provjera i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta
2. fotografiranje i snimanje osoba ili predmeta
3. pozivanje
4. dovođenje
5. traganje za osobama i predmetima
6. privremeno ograničenje slobode kretanja
7. davanje upozorenja i zapovijedi
8. privremeno oduzimanje predmeta
9. poligrafsko testiranje i analiziranje glasa
10. pregled prostorija, prostora, objekata i dokumentacije
11. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava
12. osiguranje i pregled mjesta događaja
13. zaprimanje prijava
14. uporaba sredstava prisile
15. zaštita žrtava kaznenih djela i drugih osoba
16. zadržavanje
17. prikupljanje, obrada i korištenje osobnih podataka.

Članak 25.

U članku 133. stavku 1. iza točke 7. briše se točka, stavlja zarez i dodaje nova točka 8. koja glasi:

„8. Pravilnik o dragovoljnom služenju vojnog roka (članak 39.a stavak 4.).“

U stavku 2. točka 1. briše se.

Dosadašnje točke 2. do 11. postaju točke 1. do 10.

Iza nove točke 10. dodaje se nova točka 11. koja glasi:

„11. Pravilnik o uvjetima i kriterijima za izbor te pravima i dužnostima ugovornih pričuvnika (članak 62.a stavak 3.).“

Iza točke 20. dodaju se nove točke 21., 22., 23., 24., 25. i 26. koje glase:

„21. Pravilnik o osiguranju vojnih objekata posebno važnih za obranu (članak 124. stavak 5.),

22. Pravilnik o vojnom letenju (članak 127.a stavak 3.),

23. Pravilnik o vojnom padobranstvu (članak 127.a stavak 3.),

24. Pravilnik o izvješćivanju i istraživanju okolnosti ugrožavanja sigurnosti letenja vojnih zrakoplova (članak 127.a stavak 3.),

25. Pravilnik o održavanju vojnih zrakoplova i zrakoplovne tehnike (članak 127.a stavak 3.),

26. Pravilnik o registru vojnih zrakoplova i znacima državne pripadnosti vojnih zrakoplova (članak 127.a stavak 3.).“

Dosadašnje točke 21. do 23. postaju točke 27. do 29.

Članak 26.

Članak 143., briše se.

Članak 27.

Nakon donošenja odluke o nepozivanju novaka na služenje vojnog roka novaci koji se ne prijave za dragovoljno služenje vojnog roka ne podliježu obvezama iz članka 31. stavka 1. točke 2., 3. i 4. Zakona o obrani („Narodne novine“, broj 33/02 i 58/02).

Članak 28.

Nakon donošenja odluke o nepozivanju novaka na služenje vojnog roka neće se primjenjivati odredbe Zakona o civilnoj službi („Narodne novine“, broj 25/03).

Članak 29.

Podzakonski propisi iz članka 25. ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 30.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama.“

HRVATSKI SABOR

**Predsjednik Hrvatskog sabora
Vladimir Šeks, v.r.**

**KLASA:
Zagreb,**

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obrani donosi se radi normativne potpore daljnjoj reformi obrambenog sustava.

Prijedlogom Zakona detaljnije se uređuje način donošenja odluka o održavanja vojnih vježbi u zemlji i inozemstvu, ustrojava se Vijeće za obranu, propisuje način imenovanja glavnog inspektora obrane, uvodi mogućnost donošenja odluke o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka te oslobođenje određenih kategorija policijskih službenika te svećenika i drugih vjerskih službenika vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj obveze služenja vojnog roka.

U postupku približavanja Republike Hrvatske euroatlantskim organizacijama sve više se javlja potreba za sudjelovanjem postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske u međunarodnim vojnim vježbama s postrojbama oružanih snaga zemalja NATO-a i Partnerstva za mir. Predloženim izmjenama, jasnijim definiranjem nadležnosti u sustavu odlučivanja o održavanju međunarodnih vojnih vježbi na području Republike Hrvatske i sudjelovanju postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske u drugim međunarodnim vojnim vježbama, nastoji se olakšati međunarodna suradnja i postići standardi koji postoje u drugim zemljama.

Propisuje se mogućnost da Hrvatski sabor može donijeti odluku o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka te da Vlada Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga, može predložiti Hrvatskom saboru donošenje odluke o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka.

Radi osiguranja stalnog osposobljavanja odgovarajućeg broja hrvatskih državljana za vojnu obranu propisuje se mogućnost dragovoljnog služenja vojnog roka u skladu s propisom o dragovoljnom služenju vojnog roka.

Dragovoljno služenje vojnog roka omogućuje se i ženama te im se na taj način osigurava stjecanje temeljnih vojničkih znanja i vještina odnosno ravnopravno natjecanje za prijam u djelatni sastav Oružanih snaga.

Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga predviđeno je da kandidati za djelatne vojnike mogu postati sve osobe koje imaju temeljna vojnička znanja/vještine primarno stečena dragovoljnim služenjem vojnog roka.

Dodatno se predlaže omogućiti ročniku koji ispunjava uvjete za prijam u djelatnu vojnu službu da nakon temeljne vojničke obuke sklopi ugovor o osposobljavanju za djelatnog vojnika odnosno o izobrazbi za časnika čime se osigurava jedan stabilan izvor budućih djelatnih vojnika i časnika.

Ročnici koji sklope ugovor o dodatnom osposobljavanju imaju veće obveze i u skladu s tim stječu veća prava. Odgovarajuća plaća za vrijeme trajanja osposobljavanja i mogućnost prijma u djelatnu vojnu službu na dulje ili na

neodređeno vrijeme bit će instrumenti kojima će se ročni vojnici motivirati za sklapanje navedenih ugovora. Isto tako, jedan od motivirajućih čimbenika za dragovoljno služenje vojnog roka bit će mogućnost ulaska u djelatni sastav Oružanih snaga.

U slučaju stanja neposredne ugroženosti ili ratnog stanja odredbe o nepozivanju novaka na služenje vojnog roka neće se primjenjivati.

Ako su tijela državne vlasti onemogućena da redovito obavljaju svoje zakonom propisane dužnosti u slučaju dok je odluka o nepozivanju novaka na snazi vrhovni zapovjednik Oružanih snaga može na prijedlog predsjednika Vlade Republike Hrvatske i uz njegov supotpis donijeti odluku da se novaci pozovu na obvezu služenja vojnog roka. Vrhovni zapovjednik Oružanih snaga odluku o pozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka podnosi na potvrdu Hrvatskom saboru čim se Hrvatski sabor bude mogao sastati.

Novacima i pričuvnicima koji borave u inozemstvu pojednostavljuje se administrativna procedura u svezi s vojnom obvezom. Novim zakonskim rješenjima omogućuje se fleksibilniji pristup u svezi s njihovom prijavom u vojnu evidenciju, služenjem vojnog roka i prevođenjem u pričuvni sastav.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Uz članak 1.

Dodaju se i definiraju pojmovi vojnih vježbi, međunarodnih vojnih vježbi i obuke kao temeljni pojmovi koji se koriste u Zakonu o obrani.

Uz članak 2.

U temeljne dokumente u području obrane dodaje se Strateški pregled obrane te se definira njegov sadržaj.

Uz članak 3.

Definira se da su Koncept potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera, Plan ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske, Katalog sposobnosti za Republiku Hrvatsku te drugi potrebni dokumenti koji proizlaze iz preuzetih obveza u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora dokumenti kojima se osigurava implementacija partnerskih ciljeva. Predlaže se da navedene dokumente donosi predsjednik Republike Hrvatske kao vrhovni zapovjednik Oružanih snaga na prijedlog Vlade Republike Hrvatske te da dokumente izrađuje Ministarstvo obrane uz sudjelovanje Glavnog stožera Oružanih snaga u dijelu koji se odnosi na Oružane snage.

Uz članak 4.

Ovom odredbom se jasnije propisuje da je za odlučivanje o provedbi međunarodnih vojnih vježbi na području Republike Hrvatske i sudjelovanju postrojbi Oružanih snaga u međunarodnim vojnim vježbama izvan Republike Hrvatske isključivo nadležan Hrvatski sabor kada se radi o vježbama s oružanim snagama država koje nisu u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili im pristupa na temelju međunarodnih ugovora.

Uz članak 5.

Definira se nadležnost Predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga u postupku donošenja Strateškog pregleda obrane kao jednog od temeljnih dokumenta u području obrane kao i davanje prethodnih mišljenja na prijedloge akata iz područja obrane koje donosi Vlada Republike Hrvatske i Hrvatski sabor.

Uz članak 6.

Propisuje se nadležnost Vlade Republike Hrvatske za donošenje Strateškog pregleda obrane kao strateškog dokumenta kojim se utvrđuje potreba za reformom ili prilagodbom obrambenog sustava novonastalim okolnostima u sigurnosnom okruženju. Propisuje se nadležnost Vlade Republike Hrvatske za odlučivanje o sudjelovanju Oružanih snaga u međunarodnim vojnim vježbama izvan Republike Hrvatske u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora. Važeće zakonske odredbe nisu u potpunosti uredile navedeno područje nego se samo navodi da Hrvatski sabor ne odlučuje o izlasku, odnosno ulasku Oružanih snaga u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatske pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora te radi pružanja humanitarne pomoći.

Isto tako propisuje se da Vlada Republike Hrvatske odlučuje o sudjelovanju oružanih snaga drugih država u pružanju humanitarne pomoći na području Republike Hrvatske. Predloženim dopunama Zakona popunjava se pravna praznina i jasno definira nadležnost Vlade Republike Hrvatske za odlučivanje u slučajevima koji nisu u nadležnosti Hrvatskog sabora.

Uz članak 7.

Propisuje se nadležnost i sastav Vijeća za obranu kao posebnog koordinativnog tijela sastavljenog od predstavnika najviših državnih tijela nadležnih za učinkovito funkcioniranje obrambenog sustava.

Propisuje se način sazivanja i održavanja sjednica Vijeća, način određivanja dnevnog reda sjednice te obavljanje stručnih i administrativnih poslova za Vijeće.

Uz članak 8.

Propisuje se nadležnost Ministarstva obrane za izradu Prijedloga strateškog pregleda obrane. Propisuje se obveza ustrojavanja službene evidencije o vojnim osobama i državnim službenicima i namještenicima na službi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama. Službena evidencija je evidencija ustanovljena propisom odnosno općim aktom pravne osobe kojoj su povjerene javne ovlasti. Ministarstvo vodi evidenciju o navedenim kategorijama osoba, ali ona do sada nije bila zakonom propisana kao službena evidencija.

Uz članak 9.

Propisuje se brisanje kao suvišne odredbe o donošenju posebnog pravilnika kojim se uređuju odnosi između Glavnog stožera Oružanih snaga i upravnog dijela Ministarstva obrane s obzirom da se odnosi organizacijskih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga uređuju Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane, Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva obrane, Odlukom o ustrojstvu i nadležnostima Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske i drugim propisima koji se donose na temelju zakona iz područja obrane.

Uz članak 10.

Propisuje se da čelnika Inspektorata obrane, koji je ustrojen kao posebna upravna organizacija u sastavu Ministarstva obrane, imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra obrane.

Uz članak 11.

Ovom odredbom predlaže se da Hrvatski sabor može donijeti odluku o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka te da Vlada Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga, može predložiti Hrvatskom saboru donošenje odluke o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka. Prijedlog izrađuje Ministarstvo obrane, uz sudjelovanje Glavnog stožera, na temelju obrambenih potreba i interesa Republike Hrvatske. Dok je na snazi odluka o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka novaci koji to žele mogu dragovoljno služiti vojni rok u skladu s propisom o dragovoljnom služenju vojnog roka. Posebno se ističe da i žene mogu dragovoljno služiti vojni rok te da u tom slučaju podliježu novačkoj obvezi. U slučaju stanja neposredne ugroženosti ili ratnog stanja odluka o nepozivanju novaka na služenje vojnog roka se ne primjenjuju. Također se predlaže da ako su tijela državne vlasti onemogućena da redovito obavljaju svoje zakonom propisane dužnosti dok je na snazi navedena odluka Hrvatskog sabora Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga može na prijedlog predsjednika Vlade Republike Hrvatske i uz njegov supotpis donijeti odluku da se novaci pozovu na obvezu služenja vojnog roka. Vrhovni je zapovjednik obavezan navedenu odluku dati na potvrdu Hrvatskom saboru čim se bude mogao sastati.

U skladu s Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga smanjit će se broj ročnika koji se nalaze na obuci (služenju vojnog roka) u Oružanim snagama na najviše 2000 dragovoljnih ročnika godišnje. Odlukom o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka i uvođenjem dragovoljnog služenja postižu se višestruko pozitivni učinci na borbenu spremnost Oružanih snaga. Osigurava se visoko motivirano osoblje na obuci i ulazak odgovarajućeg broja osposobljenog osoblja u djelatni i pričuvni sastav Oružanih snaga. Glavni motivi za dragovoljno služenje vojnog roka bit će mogućnost prijma u djelatni sastav, mogućnost potpisivanja ugovora o ugovornoj pričuvi, stjecanje posebnih znanja i vještina te prednost pri zapošljavanju u određenim javnim službama.

Uz članak 12.

Propisuje se da ročnik može nakon temeljne obuke sklopiti ugovor o osposobljavanju za djelatnog vojnika odnosno o izobrazbi za časnika koja može trajati najdulje 12 mjeseci. Osoba na osposobljavanju za djelatnog vojnika odnosno na časničkoj izobrazbi ima status djelatne vojne osobe čime se na posredan način skraćuje služenje vojnog roka. S druge strane uvođenjem ročnika u sustav obuke i izobrazbe za djelatne vojnike i časnike skraćuje se vrijeme potrebno za pribavljanje novog djelatnog vojnog osoblja čime se postižu znatne uštede u području pribavljanja vojnog osoblja. Prava i obveze tijekom osposobljavanja odnosno izobrazbe kao što su vojnostručna specijalnost za koju se osoba osposobljava, trajanje osposobljavanja odnosno izobrazbe, obveza služenja u djelatnom ili pričuvnom sastavu te ostala prava i obveze utvrđuju se ugovorom.

Uz članak 13.

Propisuje da se obveze služenja vojnog roka oslobađa policijski službenik koji je podnio zahtjev za oslobođenje od obveze služenja vojnog roka i radi najmanje 12 mjeseci na poslovima policijskog službenika. Smatra se da su policijski službenici svojim radom na poslovima policijskog službenika stekli dovoljno vještina i znanja za neposredno prevođenje u pričuvu.

Propisuje da se svećenici i druge osobe istog statusa u priznatim vjerskim zajednicama u Republici Hrvatskoj koji su podnijeli zahtjev za oslobođenje od obveze služenja vojnog roka zbog prirode svoga zvanja oslobađaju obveze služenja vojnog roka.

Uz članak 14.

Ovom odredbom briše se odredba Zakona po kojoj se ročniku u služenju vojnog roka ne računa vrijeme koje ročnik provede na izdržavanju stegovne mjere vojničkog pritvora koja je prema propisima o vojnoj stezi u ukupnom trajanju duljem od 10 dana.

Uz članak 15.

Propisuje se da obvezi služenja u pričuvnom sastavu podliježu i osobe koje nisu upućene na služenje vojnog roka do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 30 godina života. Ova odredba se odnosi kako na osobe kojima je produljena novačka obveza, a koje nisu bile upućene na služenje vojnog roka do kraja kalendarske godine u kojoj su navršili 30 godina tako i na osobe koje nisu pozvane na obvezu služenja vojnog roka.

Uz članak 16.

Propisuje se mogućnost sklapanja ugovora o ugovornoj pričuvi i stjecanja statusa ugovornog pričuvnika na temelju kojega pričuvnik može imati posebna prava i obveze u svezi sa služenjem u pričuvnom i djelatnom sastavu Oružanih snaga.

Uvjete i kriterije za izbor te prava i dužnosti ugovornih pričuvnika propisat će ministar obrane.

Uz članak 17.

Propisuje da se novaci koji borave u inozemstvu od rođenja ili su s roditeljima otišli boraviti u inozemstvo prije nastanka novačke obveze neće pozivati na služenja vojnog roka te da mogu podnijeti zahtjev za služenje vojnog roka putem diplomatske misije ili konzularnog ureda.

Novak koji se vrati u Republiku Hrvatsku do kraja kalendarske godine u kojoj navršava 30 godina života dužan je prijaviti se radi izvršavanja vojne obveze nadležnom uredu za obranu prema mjestu prebivališta.

Uz članak 18.

Propisuje posebne obveze pričuvnika koji ima ratni raspored u svezi s boravkom u inozemstvu preko 90 dana.

Uz članak 19.

Propisuje način uređenja boravka u inozemstvu ročnika i pričuvnika.

Uz članak 20.

Propisuje obveze u svezi prijavljivanja ozljede na radu za vojnog obveznika koji se ozljedi na izvršavanju vojne obveze.

Uz članak 21.

Propisuje se obveza donošenja posebnog propisa kojim će ministar obrane urediti način osiguranja vojnih objekata posebno važnih za obranu.

Uz članak 22.

Propisuje se da se u vojnom zračnom prometu koristi zrakoplov koji udovoljava uvjetima propisanim Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona, da vojno zrakoplovno osoblje mora za obavljanje poslova vojnog zračnog prometa udovoljavati uvjetima propisanim Zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona te da vojni aerodrom mora udovoljavati uvjetima za sigurno odvijanje vojnog zračnoga prometa. Ministarstvo obrane obavljat će poslove nadzora sigurnosti vojnog zračnog prometa, a osobito certificiranje vojnih zrakoplova, vojnog zrakoplovnog osoblja i vojnih aerodroma te nadzor stalnog udovoljavanja uvjetima za vojno letenje, nadzor osposobljavanja vojnog zrakoplovnog osoblja, utvrđivanja njihove zdravstvene sposobnosti, održavanja vojnih zrakoplova i vojnih aerodroma te vođenja propisanih evidencija i registra vojnih zrakoplova. Isto tako, Ministarstvo obrane obvezno je ustrojiti stalnu kontrolu obavljanja poslova značajnih za sigurnost vojnog zračnog prometa. Ovom odredbom propisuje se da se na uvjete, način, pravila i postupke letenja vojnih zrakoplova odgovarajuće primjenjuju opći propisi o zračnom prometu te da će pitanja vojnog letenja, održavanja i označavanja vojnih zrakoplova, izvješćivanje i istraživanje okolnosti ugrožavanja sigurnosti letenja vojnih zrakoplova, registar vojnih zrakoplova te vojno padobranstvo koja nisu uređena općim propisima urediti ministar obrane posebnim propisima uz suglasnost ministra nadležnog za poslove civilnog zračnog prometa.

Uz članke 23. i 24.

Usklađuje se zakonska terminologija i propisuju poslovi i ovlasti Vojne policije u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Uz članak 25.

Uz izmjenu redoslijeda zakonskih članaka usklađuje se navođenje podzakonskih propisa i članaka Zakona na temelju kojih se donose.

Uz članak 26.

Briše se kaznena odredba za novake koji od rođenja borave u inozemstvu ili su s roditeljima otišli boraviti u inozemstvo prije nastanka novačke obveze, a bili su dužni u roku od 60 dana kada su navršili 26 godina života javi se nadležnom uredu za obranu, jer je navedena obveza brisana iz zakona.

Uz članak 27.

Propisuje se da po donošenju odluke o nepozivanju novaka na služenje vojnog roka novaci koji se ne prijave za dragovoljno služenje vojnog roka neće podlijetati obveznim zdravstvenim i drugim pregledima te psihološkim ispitivanjima, novačenju i stupanju na služenje vojnog roka odnosno u civilnu službu.

Uz članak 28.

Propisuje se da se po donošenju odluke o nepozivanju novaka na služenje vojnog roka neće primjenjivati odredbe važećega Zakona o civilnoj službi.

Uz članak 29.

Propisuje se vrijeme po kojem će se donijeti podzakonski propisi navedeni po ovome Zakonu.

Uz članak 30.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona osigurana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske na poziciji Ministarstva obrane.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Konačni prijedlog Zakona i izmjenama i dopunama Zakona o obrani razlikuje se od Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru. Razlike su u tome što su pojedine primjedbe zastupnika u Hrvatskom saboru i nadležnih saborskih odbora na navedeni tekst usvojene i ugrađene u Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrani.

Prihvaćena je primjedba koju je iznio Klub zastupnika SDP-a u svezi s potencijalnim ograničavanjem zakonodavne djelatnosti Hrvatskog sabora.

Hrvatski sabor ni u kom slučaju ne može biti ograničen u svojoj zakonodavnoj djelatnosti, a ministar obrane i Vlada Republike Hrvatske dobivaju obvezu traženja prethodnih mišljenja Predsjednika Republike Hrvatske prije upućivanja svojih prijedloga akata iz područja obrane u zakonodavnu odnosno drugu propisanu proceduru. Institut prethodnog mišljenja može pomoći da se pravodobno podigne kvaliteta predloženih akata. Radi veće jasnoće zakonskog teksta, predložene zakonske odredbe koje se odnose na institut prethodnog mišljenja odgovarajuće su nomotehnički preuređene na način da se jasnije propisuje da je prethodno mišljenje Predsjednika Republike Hrvatske potrebno ministru obrane i Vladi Republike Hrvatske kao ovlaštenim predlagačima akata iz područja obrane, dok Hrvatskom saboru za donošenje zakona odnosno drugog akta iz područja obrane nije potrebno prethodno mišljenje Predsjednika Republike Hrvatske.

Prihvaćena je primjedba zastupnice Ingrid Antičević-Marinović u svezi s potrebom jasnijeg definiranja roka do kojeg se novaci, uključujući i žene, mogu uputiti na dragovoljno služenje vojnog roka. Novačka obveza traje najdulje do kraja kalendarske godine u kojoj novak navršava 30 godina života pa smo stoga do navedenog roka ostavili i mogućnost njihovog upućivanja na dragovoljno služenje vojnog roka. U skladu s člankom 56. važećeg Zakona žena koja odsluži vojni rok prevodi se u pričuvu na isti način kao i svaka druga osoba koja odsluži vojni rok.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DATI NA PRIJEDLOG ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH NISU PRIHVAĆENA

Nisu prihvaćene primjedbe koje je u ime Kluba zastupnika IDS-a iznio zastupnik Damir Kajin u kojima se spominje Koncept potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera i Plan ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih država te se tvrdi da u skladu s prijedlogom Zakona Hrvatski sabor više neće odlučivati o slanju Oružanih snaga izvan granica Republike Hrvatske. Navedene primjedbe nisu prihvatljive jer se temelje na pogrešnim pretpostavkama.

Koncept potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera i Plan ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih država su konceptualni dokumenti kojima se u skladu s NATO politikama i doktrinama utvrđuje način provedbe potpore njihovim snagama kada privremeno borave na području Republike Hrvatske radi provedbe vojnih vježbi, gašenja požara ili nekih drugih ugovorenih aktivnosti.

U skladu s navedenim dokumentima nadležna tijela u Republici Hrvatskoj provode pripreme za njihov prihvata, a svi detalji se pravno uređuju međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim aktima kao što su memorandumi o razumijevanju, tehnički sporazumi i drugi dogovori koji se sklapaju u skladu s propisanom procedurom u Republici Hrvatskoj.

Planom ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih država ne planira se davanje izgradnje NATO baza u Republici Hrvatskoj nego se uređuje način prihvata oružanih snaga drugih država na granici, njihov transport na ugovoreno mjesto privremenog smještaja odnosno održavanja vojne vježbe ili druge aktivnosti, smještaj prvenstveno u objektima Oružanih snaga Republike Hrvatske, ali i u hotelima i drugim civilnim objektima uz odgovarajuće plaćanje. Navedeni Plan uz vojne objekte obuhvaća i zrakoplovne, pomorske i riječne luke, granične prijelaze, kao ulazne odnosno izlazne točke u Republici Hrvatskoj te cestovnu i željezničku infrastrukturu kojom se ulazne i izlazne točke povezuju s drugim infrastrukturnim objektima koji će se koristiti za pružanje potpore zemlje domaćina. Dakle, navedeni konceptualni dokumenti nude samo idejna rješenja u skladu s NATO politikama i procedurama, a realizacija tih konceptualnih rješenja ovisi o odlukama prvenstveno Hrvatskog sabora i drugih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj.

Ustavom Republike Hrvatske propisano je da Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske u sklopu vježbi u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora te radi pružanja humanitarne pomoći i bez prethodne odluke Hrvatskog sabora. Slanje Oružanih snaga izvan granica Republike Hrvatske u svim drugim slučajevima ostaje u isključivoj nadležnosti Hrvatskog sabora.

Imenovanje glavnog inspektora obrane po Zakonu o obrani i Zakonu o službi u Oružanim snagama nije u nadležnosti Predsjednika Republike Hrvatske. Inspektorat obrane sastavni je dio Ministarstva obrane koji u skladu sa zakonom i posebnim propisom koji donosi ministar obrane u ime Ministarstva obrane obavlja nadzorne poslove u tijelima koja su dužna sudjelovati u planiranju i ostvarivanju Plana obrane Republike Hrvatske i u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Na čelu Inspektorata obrane je glavni inspektor obrane, koji je odgovoran ministru obrane. Dakle imenovanje glavnog inspektora obrane kao jednog od čelnika u Ministarstvu obrane nije u nadležnosti Predsjednika Republike te se stoga predložena dopuna Zakona ne može tumačiti kao razvlašćivanje Predsjednika Republike Hrvatske od zapovjedništva nad Oružanim snagama.

Nisu prihvaćene primjedbe odnosno dileme koje je u ime Kluba zastupnika HNS-a iznio zastupnik Jozo Radoš u svezi s pravodobnošću ovoga Zakona, donošenjem Strateškog pregleda obrane i njegovog odnosa s drugim dokumentima, dragovoljnim služenjem vojnog roka i obukom za djelatnog vojnika odnosno izobrazbom za djelatnog časnika, potrebom produljenja vojnog roka na devet mjeseci i dobnoj granici za djelatnog vojnika.

Vlada Republike Hrvatske ne kasni s donošenja ovoga Zakona jer je prije njegovog donošenja trebalo izraditi Strateški pregled obrane i Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske te postići višu razinu sigurnosti u pristupu NATO-u. Bez toga se nije smjelo ići u radikalnije promjene u obrambenom sustavu. Dakle, prije odluke o suspenziji služenja vojnog roka trebalo je utvrditi jasnu politiku budućeg razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske kao što je Hrvatski sabor to i učinio donošenjem Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga 2006. – 2015. Strateški pregled obrane ima svoju jasnu ulogu i odnos s drugim strateškim dokumentima. Ne donosi se svake godine nego samo onda kada je zbog većih promjena u sigurnosnom okruženju potrebno sačini svojevrsnu inventuru obrambenog sustava radi toga da se utvrdi koje smo sposobnosti izgradili i što nam je neophodno potrebno za postojeće i eventualne buduće ugroze nacionalne sigurnosti. Strateški pregled obrane u pravilu treba donijeti prije pokretanja izmjena Strategije obrane, prije revizije Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske te u slučaju uočenih znatnijih promjena u sigurnosnom okruženju.

Dragovoljno služenje vojnog roka traje šest mjeseci koliko je propisano za obvezno služenje, ali će se između dragovoljnih ročnika već nakon završetka temeljne vojničke obuke, koja u pravilu traje dva mjeseca, provoditi odabir i prijam u djelatnu vojnu službu. Dakle temeljna vojnička obuka bit će ujedno i selekcijska obuka nakon koje se biraju kandidati za djelatnu vojnu službu s kojima se sklapa ugovor o osposobljavanju za djelatnog vojnika odnosno o izobrazbi za časnika.

Osobe koje budu odabrane nastavljaju službu kao djelatni vojnici odnosno kandidati za časnike, a ostali dragovoljni ročnici nastavljaju služiti vojni rok kao ročnici do sljedećeg odabira odnosno do kraja vojnog roka.

Dakle, nema potrebe za produljenje vojnog roka na devet mjeseci nego se upravo obratno za buduće djelatne vojne osobe vojni rok skraćuje na dva mjeseca, a ostali dragovoljni ročnici nastavljaju svoje šestomjesečno osposobljavanje nakon kojeg će biti raspoređivani u nerazvrstanu pričuvu. Osobe koje odsluže vojni rok steći će određena znanja i vještine koje će im omogućiti lakše zapošljavanje i dati prednost pri zapošljavanju u mnogim državnim službama kao što je policija, pravosudna policija, carina i slično.

Poznato je da vojnici tijekom službe stječu određene osobine koje su potrebne u mnogim djelatnostima kao što su: dobre organizacijske sposobnosti, disciplina u radu, dosljednost i ustrajnost, pravednost, sklonost timskom radu, kreativnost, poduzetnost, usmjerenost ka cilju, brzina i točnost.

Za osobe koje odsluže vojni rok posebno će atraktivna biti mogućnost sklapanja ugovora o ugovornoj pričuvi kroz čiju će se obuku i izobrazbu omogućiti kontinuirano stjecanje novih znanja i vještina te povremeno zapošljavanje u mirovnim misijama i drugim aktivnostima na bolje plaćenim poslovima.

Za dragovoljno služenje vojnog roka postojat će godišnji plan i dragovoljci će pristupati u službu u skladu s tim planom. U slučaju kada se prijavi više kandidata nego što je planirano napraviti će se selekcija i najprije pozvati u službu oni koji imaju sposobnosti za specijalnosti koje su prioritarno potrebne Oružanim snagama

Republike Hrvatske dok će se ostalima ponuditi termin sljedeće godine ako još budu zainteresirani.

U svezi s primjedbom da je potrebno promisliti o limitiranju najviše dobi za profesionalnog vojnika napominjemo da je ta dob već neizravno propisana na način da osoba može biti primljena u djelatnu vojnu službu kao djelatni vojnik ako nije starija od 27 godina, da potpisuje ugovor na tri godine te da nakon toga može potpisati novi ugovor na pet godina. Nakon isteka drugog ugovora djelatnom vojniku prestaje služba bez mogućnosti produljenja.

Postojeća odredba u Zakonu o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske koja je omogućavala prijam djelatnih vojnika na neodređeno vrijeme predložena je za brisanje iz Zakona, a u prijelaznom razdoblju predlaže se da djelatni vojnik koji je u djelatnoj vojnoj službi proveo dulje od osam godina, a ne bude do 31. prosinca 2007. primljen u djelatnu vojnu službu na dužnost djelatnog dočasnika, ostaje u djelatnoj vojnoj službi dok ne navrši 20 godina staža osiguranja.

Dakle nakon što prestane služba svim djelatnim vojnicima koji su u službi proveli više od osam godina najstariji djelatni vojnik neće moći imati više od 35 godina s tim da će takvi slučajevi biti vrlo rijetki. U postupku prijama vojnika u pravilu se daje prednost mlađima tako da u skoroj budućnosti prosječni vojnik neće biti stariji od 25 godina.

Klub zastupnika HSS-a iznio je primjebu da nije važno tko će slati hrvatske vojnike na vježbe, da li će to biti Vlada Republike Hrvatske ili Hrvatski sabor odnosno da je važna samo kontrola proračuna i sustava nabave te da je predloženi zakon nedostatan jer samo preslikava ono što u praksi već imamo. Mišljenja smo da se prijedlogom zakona rješavaju bitne stvari za sadašnje i buduće funkcioniranje obrambenog sustava koje su važećim zakonom drugačije riješene ili uopće nisu riješene.

Klub zastupnika HSP-a iznio je primjebu da im se čini da predloženi zakon ima karakter promidžbenog izbornoga zakona, da u svezi s profesionalizacijom nije napravljena studija isplativosti, primjedbe vezane za Koncept potpore zemlje domaćina i Plan ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih zemalja te da u pogledu modernizacije Oružanih snaga ništa nije napravljeno osim smanjenja broja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Predloženi Zakon služi kao normativna potpora nastavku cjelokupne reforme obrambenog sustava za koju je prethodno izrađen Strateški pregled obrane, a zatim na temelju njega Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske. Dakle, ni u kom slučaju se ne radi o prijedlogu Zakona koji je izrađen u promidžbene svrhe u predizborno vrijeme nego o logičnom nastavku prethodno pažljivo pripremljenih i dobro utemeljenih krupnih reformskih zahvata u obrambenom sustavu.

Strateški pregled obrane je skup analiza i prosudbi koje utvrđuju stanje obrambenog sustava, njegovih sposobnosti, normativne uređenosti, primjerenosti sigurnosnom okruženju i definiranim nacionalnim sigurnosnim ciljevima, s ciljem iznalaženja organizacijskih i strukturalnih rješenja koja će na najučinkovitiji i priuštiv način omogućiti realizaciju nacionalnih sigurnosnih ciljeva.

Usvajanjem Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga po prvi put su se u Republici Hrvatskoj stvorili uvjeti za plansko razvijanje vojnih sposobnosti i ekonomično raspoređivanje financijskih resursa na točno ciljane projekte koji će na kraju rezultirati razvojem Oružanih snaga koje su primjerene hrvatskim potrebama i mogućnostima.

Razvijanje Koncepta potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera kao zemlje domaćina jedan je od partnerskih ciljeva u postupku približavanja NATO-u. Pod potporom zemlje domaćina u NATO-u se razumijeva civilna i vojna pomoć pružena u miru, katastrofama, krizama i za vrijeme sukoba, koju zemlja domaćin daje stranim postrojbama i organizacijama koje su smještene na njezinom teritoriju, provode operaciju ili prolaze područjem zemlje domaćina. Bitno je naglasiti da se potpora zemlje domaćina planira i provodi na temelju međunarodnih sporazuma i drugih dokumenata zaključenih između odgovarajućih ovlaštenih predstavnika zemlje domaćina i zemalja šiljateljica i/ili ovlaštenih predstavnika NATO-a.

Plan ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske i Katalog sposobnosti za Republiku Hrvatsku izrađuju se kao posebni dokumenti, a zapravo su sastavni dio Koncepta potpore Republike Hrvatske snagama zemalja partnera. Planom ponude infrastrukturnih objekata oružanim snagama drugih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske Vlada Republike Hrvatske određuju vojne i civilne infrastrukturne objekte koji se mogu ponuditi na korištenje oružanim snagama NATO saveza i zemalja Partnera tijekom tranzita, međunarodnih vojnih vježbi i eventualnih vojnih operacija na području Republike Hrvatske. Navedeni Plan uz vojne objekte obuhvaća i zrakoplovne, pomorske i riječne luke, granične prijelaze, kao ulazne odnosno izlazne točke u Republici Hrvatskoj te cestovnu i željezničku infrastrukturu kojom se ulazne i izlazne točke povezuju s drugim infrastrukturnim objektima koji će se koristiti za pružanje potpore zemlje domaćina. Katalog sposobnosti za Republiku Hrvatsku je dokument koji služi za planiranje potpore zemlje domaćina u Republici Hrvatskoj, a izrađuje se kao središnja baza podataka u kojoj se prikupljaju informacije o potpori zemlje domaćina i identificiraju sposobnosti potpore zemlje domaćina. Sadrži pregled nacionalnih vojnih i civilnih sposobnosti (kapaciteta) raspoloživih za potporu oružanim snagama drugih zemalja i zapovjednicima združenih snaga NATO-a. Navedeni Katalog se dostavlja u zapovjedništvo NATO-a i čime se obznanjaju sposobnosti Republike Hrvatske kao zemlje domaćina. Dakle, radi se o dokumentima čiji je sadržaj u NATO-u standardiziran, a služe za planiranje zajedničkih aktivnosti te su nam kao takvi neophodni za daljnje intenziviranje suradnje s NATO-om odnosno za buduće članstvo u NATO-u. Svi nabrojani dokumenti ujedno su i jedan od pokazatelja onoga što je do sada učinjeno u smjeru modernizacije Oružanih snaga, za koju je neosporan preduvjet plansko i ukupno smanjenje broja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, promjena njihove strukture i povećanje ulaganja u njihov daljnji profesionalni razvoj kako bi mogli učinkovito odgovoriti na nove misije i zadaće Oružanih snaga Republike Hrvatske.

ODREDBE ZAKONA O OBRANI KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

Glava I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 3.

Temeljni pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

1) Obrana je državna funkcija od posebne društvene važnosti čije provođenje ostvaruju oružane snage, tijela državne vlasti, lokalna i područna (regionalna) samouprava, pravne osobe nositelji obrambenih priprema, organizacije za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara u obrani slobode, suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti i drugih društvenih vrijednosti u miru i ratu, u neposrednoj ugroženosti neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

2) Obrambeni sustav je dio sustava nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske koji predstavlja jedinstveni oblik ustrojstva i pripreme nositelja vojne i civilne obrane usmjerenih na ostvarivanje ciljeva obrane.

3) Vojna obrana je sustav institucija i aktivnosti usmjerenih na pripreme za obranu i obranu države vojnim sredstvima. Vojna obrana obuhvaća Oružane snage Republike Hrvatske i strukture nadležne za upravljanje, rukovođenje i zapovijedanje njima.

4) Civilna obrana je sustav institucija i aktivnosti usmjerenih na pripreme za obranu i obranu države nevojnim sredstvima. Civilna obrana obuhvaća tijela državne vlasti, lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe nositelje obrambenih priprema te organizacije za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara.

Civilna obrana nevojnim sredstvima i načinima osigurava djelovanje vlasti, gospodarstva i društvenih djelatnosti, opskrbu i zaštitu radi preživljavanja stanovništva te podupire vojnu obranu države.

5) Oružane snage su namjenski ustrojene snage Republike Hrvatske, pripremljene i razvijene za obranu države vojnim sredstvima.

Službeni naziv oružanih snaga u Republici Hrvatskoj jest: Oružane snage Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage).

6) Stanje neposredne ugroženosti je stanje sigurnosnog okruženja Republike Hrvatske u kojem postoje očiti pokazatelji izravnih operativnih priprema oružanih snaga druge države za poduzimanje postupaka i aktivnosti usmjerenih na povredu suvereniteta i neovisnosti te stanje u državi u kojem su zbog oružanoga, terorističkog ili drugoga nasilnog djelovanja dovedeni u pitanje neovisnost ili teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske.

7) Ratno stanje je stanje u državi u kojem su zbog oružanog djelovanja druge države, terorističkog ili drugoga nasilnog djelovanja većeg opsega izravno dovedeni u pitanje suverenitet, neovisnost ili teritorijalna cjelovitost.

Članak 5.

Temeljni dokumenti u području obrane su: Strategija obrane Republike Hrvatske, Vojna strategija Republike Hrvatske i Plan obrane Republike Hrvatske.

Strategija obrane Republike Hrvatske temeljni je konceptualni dokument kojim se dugoročno uređuje angažiranje raspoloživih obrambenih resursa u odgovoru na sigurnosne izazove te se projektiraju osnove njihova budućeg razvoja.

Vojna strategija Republike Hrvatske konceptualni je dokument kojim se detaljnije razrađuju vojne sposobnosti Oružanih snaga definirane Strategijom obrane Republike Hrvatske te se utvrđuje struktura Oružanih snaga, načela organizacije i uporaba Oružanih snaga.

Plan obrane Republike Hrvatske skup je dokumenata na temelju kojih nositelji obrambenih priprema planiraju vlastito sudjelovanje u pripremama za ostvarivanje ciljeva obrane bez obzira na područje njihove nadležnosti u okviru obrambenog sustava.

Glava II.

NADLEŽNOSTI TIJELA DRŽAVNE VLASTI I UPRAVE U PODRUČJU OBRANE

1. HRVATSKI SABOR

Članak 6.

Hrvatski sabor ostvaruje demokratski nadzor nad Oružanim snagama.

Hrvatski sabor:

- donosi Strategiju obrane Republike Hrvatske,
- odlučuje o visini sredstava za financiranje obrane,
- usvaja Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga,
- utvrđuje stanje neposredne ugroženosti i ratno stanje, a prijedlog može podnijeti i Predsjednik Republike Hrvatske uz supotpis predsjednika Vlade Republike Hrvatske,
- raspravlja i usvaja Godišnje izvješće Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama,
- odlučuje o izlasku ili djelovanju Oružanih snaga izvan granica Republike Hrvatske, odnosno o ulasku ili djelovanju oružanih snaga drugih država na teritoriju Republike Hrvatske u okviru vježba, osim o izlasku, odnosno ulasku Oružanih snaga u okviru međunarodnih obrambenih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili im pristupa na temelju međunarodnih ugovora te radi pružanja humanitarne pomoći,
- raspravlja, zauzima stajališta i utvrđuje prijedloge zakona i drugih propisa iz područja obrane,
- razmatra ostvarenje Plana obrane Republike Hrvatske i provedbu obrambenih priprema,
- nadzire funkcioniranje sigurnosnog sustava,
- daje mišljenje na prijedlog imenovanja i razrješenja načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga (u daljnjem tekstu: načelnik Glavnog stožera).

2. PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 7.

Predsjednik Republike Hrvatske vrhovni je zapovjednik Oružanih snaga (u daljnjem tekstu: vrhovni zapovjednik).

Vrhovni zapovjednik Oružanih snaga:

1. podnosi prijedlog za utvrđivanje stanja neposredne ugroženosti i ratnog stanja uz supotpis predsjednika Vlade Republike Hrvatske,
2. daje suglasnost na Prijedlog strategije obrane Republike Hrvatske,
3. donosi Vojnu strategiju Republike Hrvatske,
4. daje suglasnost na Prijedlog plana obrane Republike Hrvatske,
5. donosi Odluku o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga,
6. donosi Odluku o vojnopodručnoj podjeli Republike Hrvatske,
7. daje suglasnost na ustroj zapovjedništava, postrojba i ustanova Oružanih snaga,
8. odlučuje o općoj mobilizaciji na prijedlog Vlade,
9. donosi Plan uporabe Oružanih snaga,
10. nalaže uvođenje mjera pripravnosti i mobilizaciju Oružanih snaga na prijedlog Vlade,
11. utvrđuje osnove sustava vođenja i zapovijedanja Oružanim snagama na prijedlog ministra obrane,
12. donosi, na prijedlog ministra obrane i u skladu sa Strategijom obrane Republike Hrvatske, obvezujuće smjernice za izgradnju borbene spremnosti Oružanih snaga,
13. naređuje uporabu Oružanih snaga i njihovih dijelova,
14. predstavlja Oružane snage u zemlji i inozemstvu,
15. daje mišljenje u postupku imenovanja ministra obrane,
16. imenuje načelnika Glavnog stožera na prijedlog Vlade i nakon pribavljenog mišljenja nadležnog odbora Hrvatskoga sabora,
17. razrješuje dužnosti načelnika Glavnog stožera, izravno ili na prijedlog Vlade i nakon pribavljenog mišljenja nadležnog odbora Hrvatskoga sabora,
18. imenuje i razrješuje dužnosti časnike u Oružanim snagama na ustrojbenom mjestu brigadira (kapetana bojnog broda), generala i admirala na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane,
19. imenuje i razrješuje dužnosti vojne izaslanike na prijedlog ministra obrane i uz prethodnu konzultaciju s ministrom vanjskih poslova,
20. dodjeljuje prve časničke činove,
21. promiče u činove časnike, generale i admirale na prijedlog ministra obrane,
22. donosi opća i osnovna pravila postupanja u Oružanim snagama u skladu s posebnim zakonom na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane.

Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka vrhovni zapovjednik donosi zapovijedi, naredbe, smjernice, naloge, odluke, pravila i druge akte.

Vrhovni zapovjednik može na ministra obrane prenijeti obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, osim poslova uporabe Oružanih snaga.

Za provođenje poslova iz stavka 4. ovoga članka, ministar obrane donosi zapovijedi, naredbe, smjernice, naloge, odluke, pravila i druge akte.

3. VLADA

Članak 8.

Vlada u području obrane:

1. predlaže Hrvatskom saboru Strategiju obrane Republike Hrvatske,
2. predlaže visinu sredstava za financiranje obrane,
3. predlaže Hrvatskom saboru Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga,
4. podnosi Hrvatskom saboru Godišnje izvješće o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama,
5. donosi Plan obrane Republike Hrvatske,
6. utvrđuje ratno ustrojstvo i odobrava planove obrane tijela državne uprave,
7. predlaže vrhovnom zapovjedniku opću mobilizaciju,
8. predlaže vrhovnom zapovjedniku uvođenje mjera pripravnosti i mobilizaciju Oružanih snaga,
9. donosi Odluku o pravnim osobama posebno važnima za obranu Republike Hrvatske,
10. donosi Odluku o proizvodima i uslugama posebno važnima za obranu Republike Hrvatske,
11. donosi Uredbu o kriterijima za raspoređivanje građana i materijalnih sredstava za potrebe popune Oružanih snaga i druge potrebe obrane,
12. propisuje metodologiju za izradu planova obrane,
13. donosi svoj plan obrane,
14. utvrđuje Prijedlog odluke o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga,
15. utvrđuje Prijedlog odluke o vojnopodručnoj podjeli Republike Hrvatske,
16. donosi Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane,
17. donosi Odluku o broju uprava za obranu i ureda za obranu, o njihovim sjedištima i područjima na kojima djeluju,
18. donosi Uredbu o ustrojstvu službe kriptološke zaštite tajnih podataka u Republici Hrvatskoj,
19. donosi Uredbu o radnoj i materijalnoj obvezi,
20. prati i usmjerava razvoj, proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme u skladu s posebnim zakonom,
21. poduzima mjere za stvaranje, uporabu, korištenje, obnavljanje i razmještaj pričuve materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti,
22. predlaže imenovanje i razrješenje načelnika Glavnog stožera,
23. poduzima i druge mjere utvrđene zakonom.

4. TIJELA DRŽAVNE UPRAVE

a) *Ministarstvo obrane*

Članak 10.

Ministarstvo obrane obavlja poslove koji se odnose na:

1. izradu Prijedloga strategije obrane Republike Hrvatske,
2. davanje suglasnosti na Prijedlog vojne strategije Republike Hrvatske,
3. predlaganje Plana obrane Republike Hrvatske i izradu svoga plana obrane,
4. izradu Godišnjeg izvješća o spremnosti obrambenog sustava, provođenju kadrovske politike i ukupnom stanju u Oružanim snagama,
5. donošenje ustroja zapovjedništava, postrojba i ustanova Oružanih snaga,
6. predlaganje osnova sustava vođenja i zapovijedanja Oružanim snagama,
7. usklađivanje planova obrane nositelja obrambenih priprema s Planom obrane Republike Hrvatske,
8. izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga,
9. definiranje, usklađivanje, razvijanje i provođenje obrambene politike,
10. kreiranje obrambenog sustava i provedbu funkcija obrambenog planiranja, uključujući strategijsko, razvojno, operativno i civilno-vojno krizno planiranje,
11. procjenu mogućih ratnih i drugih opasnosti kojima se ugrožava suverenitet, neovisnost i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske,
12. uređenje i pripremu teritorija i akvatorija za djelovanje Oružanih snaga,
13. predlaganje metodologije za izradu planova obrane,
14. provođenje pripravnosti, popune i mobilizacije Oružanih snaga te izvršavanje vojne i materijalne obveze,
15. planiranje, upravljanje, nadzor i provedbu obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih poslova u obrambenom sustavu,
16. planiranje i provedbu međunarodne vojne suradnje i poslova koji proizlaze iz preuzetih međunarodnih obveza Republike Hrvatske u području obrane,
17. planiranje i provedbu civilno-vojne suradnje,
18. planiranje i provedbu kadrovske politike u Ministarstvu obrane te planiranje i nadzor nad upravljanjem osobljem i profesionalnim razvojem Oružanih snaga,
19. obrazovni sustav Oružanih snaga, znanstvenu i istraživačku djelatnost,
20. informativnu, psihološku, kulturnu, vjersku, muzejsku, arhivsku, športsku, nakladničku i drugu djelatnost,
21. ustrojavanje i provedbu kriptološke zaštite tajnih podataka,
22. planiranje i nadzor komunikacijskih i informacijskih sustava za potrebe obrane,
23. podupiranje i nadzor rada pravnih osoba koje se bave proizvodnjom naoružanja i vojne opreme i drugim djelatnostima od interesa za Oružane snage u skladu s posebnim zakonom,
24. planiranje, organiziranje i provedbu materijalnog i financijskog poslovanja,
25. materijalno zbrinjavanje,
26. planiranje, organiziranje i nadzor zdravstvene i veterinarske zaštite,
27. rješavanje o pravima i obvezama pravnih i fizičkih osoba u području obrane,

28. planiranje i provedbu nadzora u obavljanju upravnih i stručnih poslova u području obrane,

29. organiziranje i usklađivanje rada s ostalim ministarstvima i drugim tijelima izvršne vlasti te tijelima lokalne, područne (regionalne) samouprave u provedbi planova i poslova obrane,

30. druge poslove obrane u skladu sa zakonima.

Ministarstvo obrane obavlja stručne poslove za potrebe vrhovnog zapovjednika u svezi s njegovim ovlastima u području obrane.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva obrane ministar obrane donosi odluke, naredbe, naloge, smjernice, upute i propise za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim zakonima.

Ministar obrane odgovara vrhovnom zapovjedniku za provedbu zapovijedi u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 12.

Ministar obrane će posebnim propisom uz suglasnost vrhovnog zapovjednika urediti odnose između Glavnog stožera i upravnog dijela Ministarstva obrane.

Članak 13.

Ministarstvo obrane obavlja nadzorne poslove radi stjecanja izravnog uvida u opće i pojedinačne akte o:

- ostvarivanju Plana obrane Republike Hrvatske,
- spremnosti zapovjedništava, postrojba i ustanova Oružanih snaga,
- poslovima vojne obveze, popune i mobilizacije Oružanih snaga,
- ustrojavanju službe kriptološke zaštite tajnih podataka te provedbu mjera sigurnosti i kriptološke zaštite tajnih podataka,
- provedbi obrambenih priprema,
- materijalnom i financijskom poslovanju u postrojbama, zapovjedništvima i ustanovama oružanih snaga,
- provođenju zakona o zaštiti temeljnih ljudskih prava,
- provođenju mjera zaštite na radu i zaštite okoliša.

Ministarstvo obrane obavlja nadzorne poslove izravnim uvidom u uvjete i način rada provoditelja općih i pojedinačnih akata iz stavka 1. ovoga članka.

Nadzorne poslove iz stavka 1. ovoga članka obavlja Inspektorat obrane.

Na čelu Inspektorata obrane je glavni inspektor obrane, koji je odgovoran ministru obrane.

Članak 44.

Ročnici koji imaju odgovarajuću stručnu spremu i udovoljavaju drugim uvjetima, a izjasne se da to žele, mogu sklopiti ugovor o osposobljavanju za profesionalne vojnike, odnosno ugovor o izobrazbi za pričuvne časnike i dočasnike na vojnom učilištu.

Ugovorima iz stavka 1. ovoga članka uređuje se i posebno stimuliranje osoba koje se upućuju na osposobljavanje za profesionalne vojnike, odnosno izobrazbu za pričuvne časnike i dočasnike.

Osobama iz stavka 1. ovoga članka produžava se vojni rok za tri mjeseca, pri čemu te osobe zadržavaju prava i obveze ročnika propisane ovim Zakonom.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka biraju povjerenstva koja se osnivaju pri Ministarstvu obrane.

Uvjete, kriterije i postupak za izbor ročnika za osposobljavanje za profesionalne vojnike odnosno izobrazbu za pričuvne časnike i dočasnike utvrđuje ministar obrane.

Članak 46.

Obveze služenja vojnog roka oslobađa se:

1. osoba koja je ocijenjena nesposobnom za vojnu obvezu,
2. osoba koja se na temelju ugovora s Ministarstvom obrane najmanje 2 godine obrazovala u školama u zemlji i inozemstvu u kojima se stječu vojna znanja i vještine,
3. osoba koja je stekla hrvatsko državljanstvo naturalizacijom ili prirođenjem, ako je u državi čiji je bila građanin regulirala obvezu služenja vojnog roka,
4. osoba koja osim hrvatskoga ima i strano državljanstvo, a regulirala je vojni rok u inozemstvu.

Članak 54.

U služenje vojnog roka ne računa se vrijeme koje ročnik provede:

1. na izdržavanju stegovne mjere vojničkog pritvora koja je, prema propisima o vojnoj stezi, izrečena u ukupnom trajanju duljem od 10 dana,
2. na liječenju i bolovanju zbog ozljeda ili drugog onesposobljenja izazvanog u namjeri da izbjegne vojnu obvezu ili da bude raspoređen na lakšu dužnost, ako je to utvrđeno pravomoćnom sudskom presudom,
3. na samovoljnom udaljenju ili u bijegu iz Oružanih snaga koji su neprekidno trajali najmanje 24 sata,
4. u pritvoru, na temelju rješenja istražnog suca.

1.1.5. Obveza služenja u pričuvnom sastavu

Članak 56.

Obvezi služenja u pričuvnom sastavu podliježu:

1. osobe koje su odslužile vojni rok,
2. osobe koje su u skladu s ovim Zakonom na drugi način regulirale obvezu služenja vojnog roka,
3. žene s navršениh 19 godina koje imaju odgovarajuću stručnu spremu za obavljanje stručnih i tehničkih poslova u Oružanim snagama.

1.1.6. Obveze vojnih obveznika u svezi s putovanjem i boravkom u inozemstvu

Članak 66.

Novak iz članka 64. stavka 2. ovoga Zakona može boraviti u inozemstvu do kraja kalendarske godine u kojoj navršava 26 godina.

Nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka novak se u roku od 60 dana mora javiti nadležnom uredu za obranu.

Članak 67.

Novaka koji je oputovao u inozemstvo na temelju odobrenja iz članka 63. stavka 2. ovoga Zakona ne poziva se na izvršenje vojne obveze prije isteka odobrenja.

Novaka koji boravi u inozemstvu od rođenja ili novaka koji je s roditeljima otišao boraviti u inozemstvo prije nastanka novačke obveze ne poziva se na izvršenje vojne obveze do kraja kalendarske godine u kojoj navršava 26 godina.

Članak 68.

Pričuvnik koji odlazi u inozemstvo na dulje od 90 dana obvezan je to priopćiti nadležnom uredu za obranu koji ga vodi u vojnoj evidenciji.

Pričuvnik ne može oputovati u inozemstvo ni boraviti u inozemstvu ako mu je dostavljen poziv za vojnu obvezu, osim ako mu je odgođena vojna obveza u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Pričuvnik koji ima vojnostručnu specijalnost prijeko potrebnu za popunu Oružanih snaga, ne može u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti putovati u inozemstvo ni boraviti u inozemstvu.

Odluke iz stavka 2. i 3. ovoga članka donosi nadležni ured za obranu.

Putovanje u inozemstvo i boravak u inozemstvu ročnika i pričuvnika dok su na izvršenju vojne obveze u Oružanim snagama uređuju se propisima o službi u Oružanim snagama.

1.4. Ostale obveze građana, evidencija i postupak

Članak 90.

Ozljeda ili bolest koja nastane kao posljedica izvršavanja vojne obveze smatra se ozljedom na radu.

Ozljedom na radu smatra se i ozljeda nastala na putu od stana ili radnog mjesta do zborništa, odnosno na povratku nakon izvršene obveze.

Tijelo koje je organiziralo aktivnost na kojoj se vojni obveznik razbolio ili ozlijedio, po službenoj dužnosti ili na zahtjev vojnog obveznika utvrđuje vrijeme i mjesto nastanka bolesti ili ozljede.

Zahtjev iz stavka 3. ovoga članka vojni obveznik podnosi nadležnoj upravi za obranu.

2. ZAŠTITA TAJNIH PODATAKA OBRANE

Članak 124.

Zabranjeno je motrenje, snimanje i pristup vojnim i drugim objektima koji su posebno važni za obranu.

Vojne objekte posebno važne za obranu određuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

Druge objekte posebno važne za obranu određuje Vlada.

Na prijedlog ministra obrane Vlada propisuje kriterije za odabir, mjere za zaštitu te način označivanja objekata iz stavka 2. i 3. ovoga članka.

4. VOJNOPOLICIJSKI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE

Članak 128.

U Ministarstvu obrane i Oružanim snagama ustrojava se Vojna policija sa zadaćom obavljanja vojno redarstvenih i kriminalističkih poslova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Vojnoredarstvene poslove pripadnici Vojne policije obavljaju u skladu s vojnim propisima odnosno propisima kojima se uređuje kazneni i prekršajni postupak.

Ministar obrane, uz suglasnost vrhovnog zapovjednika donijet će poseban propis o djelokrugu rada, dužnostima i ovlastima pripadnika Vojne policije u obavljanju vojnoredarstvenih i kriminalističkih poslova.

Glava VIII.

OVLAST ZA DONOŠENJE PROPISA U PODRUČJU OBRANE

Članak 133.

Osim propisa iz članka 8. ovoga Zakona Vlada donosi sljedeće propise:

1. Uredbu o vojnom graditeljstvu (članak 17. stavak 3.),
2. Odluku o vrstama materijalnih sredstava koja su građani i pravne osobe obvezni ustupiti na temelju materijalne obveze, te o visini dnevne naknade koja pripada građanima i pravnim osobama za ustupljena materijalna sredstva (članak 83. stavak 2. i 6.),
3. Odluku o drugim objektima posebno važnim za obranu države (članak 124. stavak 3.),
4. Uredbu o kriterijima za odabir, mjerama za zaštitu te načinu označivanja vojnih i drugih objekata posebno važnih za obranu (članak 124. stavak 4.),
5. Odluku o područjima i lokacijama važnima za obranu na kojima se mogu obavljati istraživanja na temelju odobrenja ministra obrane (članak 125. stavak 3.),
6. Uredbu o snimanju iz zraka (članak 126. stavak 5.),
7. Odluku o naoružanju i vojnoj opremi te uređajima na koje se ne plaća carina (članak 131. stavak 2.).

Ministar obrane donosi sljedeće propise:

1. Pravilnik o odnosima upravnog dijela Ministarstva obrane i Glavnog stožera (članak 12.),
2. Pravilnik o radu Inspektorata obrane (članak 14. stavak 1.),
3. Odluku o revizijskom pregledu osoba jednog ili više godišta (članak 28. stavak 1.),
4. Pravilnik o izvršavanju vojne obveze (članak 29. stavak 4. i članak 76. stavak 2.),
5. Odluku o osnivanju novačkih povjerenstava (članak 33. stavak 2.),
6. Pravilnik o načinu rada novačkih povjerenstava te određivanju rodova i struka u kojima će novaci služiti vojni rok (članak 33. stavak 3.),
7. Pravilnik o mjerilima i postupcima za ocjenu psihološke i zdravstvene sposobnosti vojnih obveznika za vojnu obvezu (članak 33. stavak 4.),
8. Naputak o vremenu i načinu upućivanja novaka na služenje vojnog roka i otpustu iz Oružanih snaga (članak 40. stavak 2.),
9. Pravilnik o svečanoj prisezi (članak 41. stavak 3.),
10. Pravilnik o uvjetima, kriterijima i postupku za izbor ročnika radi osposobljavanja za profesionalne vojnike, odnosno izobrazbu za pričuvne časnike i dočasnike (članak 44. stavak 5.),
11. Naputak o određivanju ratnog rasporeda; izdavanju, čuvanju, održavanju i vraćanju osobne vojne opreme (članak 61. stavak 7.),
12. Pravilnik o naknadama i načinu isplate naknada osobama pozvanima zbog vojne obveze u Oružane snage (članak 69. stavak 2. i članak 70. stavak 6.),
13. Pravilnik o novčanim naknadama ročnika (članak 74. stavak 2.),
14. Pravilnik o načinu vođenja očevidnika vojnih obveznika i obrascu vojne iskaznice (članak 75. stavak 2.),
15. Upute o vođenju evidencije vojnih obveznika (članak 75. stavak 2.),
16. Odluku o rodovima, službama, strukama i njihovim specijalnostima (članak 95. stavak 3.),
17. Pravilnik o pripremi i provedbi mobilizacije Oružanih snaga (članak 107.),
18. Pravilnik o načinu materijalnog zbrinjavanja Oružanih snaga (članak 112. stavak 2.),
19. Pravilnik o načinu osiguranja i čuvanja pričuve materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga u miru i ratu (članak 114. stavak 2.),
20. Odluku o određivanju objekata posebno važnih za obranu (članak 124. stavak 2.),
21. Pravilnik o djelokrugu rada, dužnostima i ovlastima pripadnika Vojne policije (članak 128. stavak 3.),
22. Odluku o ustrojbenim mjestima na kojima se uvećava osnovna plaća državnih službenika i namještenika u Ministarstvu obrane te o iznosu uvećanja (članak 129. stavak 5.),
23. Pravilnik o načinu planiranja, programiranja, izradi i izvršenju proračuna Ministarstva obrane (članak 130. stavak 2.).

Ministar obrane po pribavljenom mišljenju ministra zaštite okoliša i prostornog uređenja donosi:

1. Pravilnik o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (članak 18. stavak 3.)

Ministar obrane i ministar rada i socijalne skrbi donosi:

1. Pravilnik o posebnom stažu ostvarenom u Domovinskom ratu (članak 144. stavak 3).

Glava IX.

KAZNENE ODREDBE

Članak 143.

Novčanom kaznom od 3.000 do 9.000 kuna kaznit će se za prekršaj novak koji se u roku propisanom u članku 66. stavku 2. ovoga Zakona ne javi nadležnom uredu za obranu.